

Hva gjør jeg ved

MISTANKE OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP MOT BARN?

- for deg som jobber med barn, er offentlig ansatt, nabo og venn

Vold og overgrep kan forekomme i alle familier og hjem, uavhengig av sosial bakgrunn!

SE

- Sår, blåmerker og andre skader, gjerne flere steder på kroppen
- Ofte vondt imagen, hodet eller svimmel
- Endring av adferd og/eller sinnsstemning
- Urolig, irritabilitet, på vakt
- Nedstemthet
- Utagerende eller «pleasende» adferd
- Svært kontaktsøkende eller avvisende
- Reaksjoner ved berøring eller endringer i stemmeleie
- Hyppige legebesøk og innleggelse på sykehus (med diffuse symptomer)
- Familien motsetter seg innsyn
- Bruk av rusmidler
- Søvn- og spiseforstyrrelser
- Selvskading

Hva gjør du?

- > Om mulig, informer leder om din bekymring/mistanke
- > Drøft din bekymring
- > Observer, skriv ned observasjoner med tid og sted.

SPØR

Prøv å spørre om hva som har skjedd, mens du samtidig ivaretar barnet.

Start gjerne med:

- «Jeg har tenkt på deg i det siste...», vis at du bryr deg og har tid til å lytte
- Beskriv det du ser, «Det virker som du ofte har vondt i magen», «Jeg ser at du har blåmerker på armen».

Fortsett med:

- «Det er kanskje ikke slik for deg, men mange barn som jeg snakker med, som ikke har det så greit hjemme, kan få sånne plager. Hva tenker du om det?»
- «Hvordan er det å være deg hjemme?»

TIPS!

- Gjenta det barnet sier.
- Still åpne spørsmål (ikke ledende)
- Bruk støtteord som «hmm...», «ja, fortell», «fortell mer», nøkkelord
- Spør gjerne flere ganger, si «Jeg er her og kom innom hvis du vil snakke med meg».
- Avtal et nytt møte med barnet.

AVKLAR

Et barn kan fortelle om hendelser hjemme litt plutselig, for eksempel i en samlingsstund, i en pause osv. Inviter da barnet til en enesamtale:

- «Tidligere i dag da du sa ..., hva mente du da?»
- «Jeg har ikke vært der, fortell så godt du kan...»
- «Hva skjer videre da?»

Det er politiet og Barnehuset som foretar avhør av barnet og ønsker å være de første som spør barnet om detaljene. Få barnet til å fortelle åpent, unngå ledende spørsmål!

- Når barnet er ferdig med sin fortelling, bekreft det barnet har sagt, og trygg barnet på at det hun/han har fortalt er viktig.
- **Lov aldri** barnet at du ikke skal si det til noen. Forklar at du må snakke med noen andre voksne.

Hva gjør du?

- > Noter det barnet har fortalt, så ordrett som mulig.. Unngå egne tolkninger av barnets uttrykk. Bruk "mor sier...", "barnet forteller..."
- > Du kan drøfte saken anonymt med barnevern, krisesenter eller politi (telefonnummer på neste side).
- > Der det er mulig, drøft den konkrete saken med leder, avtal hvem som gjør hva, når (akutte tiltak, bekymringsmelding, henvise til hjelpeapparat).

Obs!
Å være vitne til vold regnes også som vold!

HANDLE

AKUTT

Når du har grunn til å tro at et barn er og vil komme til å bli utsatt for vold, har du avvergeplikt, en plikt til å handle. Dette vil være:

- ved fysiske skader
- ved symptomer etter psykisk vold
- ved alvorlige trusler
- ved mistanke om seksuelle overgrep
- når barnet viser redsel for å gå hjem
- når barnet blir hentet av ruset foreldre
- ved mistanke om nært forestående eller gjennomført kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap

> Varsle politi umiddelbart, tlf 02800

> Barnevernet, evt. barnevernvakta varsles samtidig.

> **NB! Ved mistanke om vold mot barn, skal IKKE foreldre kontaktes.**

Din plikt er selve varslingen. Politiet vil etterforske, sikre bevis og sørge for avhør ved barnehusene.

Vær oppmerksom på risikofaktorer som samlivsbrudd, arbeidsledighet, sykdom, dårlig økonomi og rusmisbruk i familien, de kan bety økt risiko for alvorlig vold.

Avvergeplikt

Alle har en personlig plikt til å avverge en straffbar handling ved å blant annet varsle eller anmelde til politi

HVA GJØR DU VED MISTANKE OM AT ET BARN UTSETTES FOR VOLD?

Send bekymringsmelding til barnevernet

Den skal inneholde: Personalialia til barnet og foresatte, årsaken til bekymring (hva har du sett, hørt, observert), kontaktperson og en beskrivelse av hva som er gjort.

Meldingen sendes i samarbeid med leder. Om leder motsetter seg å signere, har du et selvstendig ansvar for å sende meldingen med din underskrift. Barnevernet gir melderens tilbakemelding når melding er mottatt og undersøkelsen er avsluttet. Som venn eller nabo får du kun vite om meldingen er mottatt.

Anonym drøfting

Er du usikker? Du kan alltid ringe barnevernet for å drøfte saker anonymt.

HVIS SAKEN ER HENLAGT, MEN DU HAR FORTSATT GRUNN TIL BEKYMNING

Ny melding til barnevernet

Meld din bekymring på nytt til barnevernet. Saken kan være henlagt på bakgrunn av mangel på informasjon, eller at familien har takket nei til hjelpetiltak.

Gi informasjon om hjelpetilbud til hjemmet

Gi barnet og foresatte informasjon om vold i nære relasjoner og hjelpetilbudene som finnes. Tilby nye avtaler og hjelp til å opprette kontakt med aktuelle hjelpetilbud. Skap trygghet og tillit på at du er tilgjengelig om barnet/foresatte ønsker å snakke. Gi telefonnummer og tips om aktuelle nettsider.

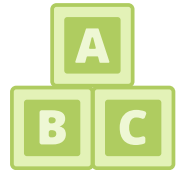
VIKTIGE TELEFONNUMMER

POLITI	02800
Legevakt	116117
Barnehuset	777 97 440
Krisesenteret i Midt-Troms	778 45 260
Overgrepsmottak (ved voldtekt over 14år)	
Harstad	770 63 000
Tromsø	776 28 000

Barnevern

Astafjord barneverntjeneste	930 72 055
Dyrøy og Sørreisa barneverntjeneste	778 75 000 / 771 89 227
Lenvik interkommunale barneverntjeneste	778 71 840
Utenfor kontortid:	
Lenvik interkommunale barneverntjeneste	907 37 716 (helg)
Alarmtelefonen for barn og unge	111 116

Politi kontaktes når det kommunale barnevernet ikke er tilgjengelig!

Meldeplikt
Alle har en selvstendig plikt til å melde bekymring til barnevernet ved mistanke om vold mot barn.

